

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 86/2021 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Eeva Vartio, työ- ja elinkeinoministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- Kansaneläkelaitos
- Uudenmaan TE-toimisto
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- STTK ry
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Yrittäjät ry
- Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia. Yrittäjien oikeutta työmarkkinatukeen koskevien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.9.2021 asti covid-19-pandemian edelleen jatkuessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Valiokunnan mietintö TyVM 7/2021 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Työttömyysturvalain (1290/2002) väliaikainen muutos yrittäjien oikeudesta työmarkkinatukeen tuli voimaan 8.4.2020, ja sen voimassaoloa on aiemmin jatkettu 1.7.2020, 1.1.2021 ja 1.4.2021. Nykyinen väliaikainen muutos on voimassa 30.6.2021 asti. Covid-19-pandemian jatkuessa väliaikaisen muutoksen voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 30.9.2021 asti.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta huomauttaa kuitenkin, että säännösten ennakoitavuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi tulisi jatkossa väliaikaistenkin muutosten kohdalla välttää niiden tekemistä kovin lyhyiksi jaksoiksi kerrallaan. Mikäli näin joudutaan kuitenkin toimimaan, on jatkopäätökset tehtävä ja niistä tiedotettava riittävän ajoissa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 86/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 27.5.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anna Kontula vas
varapuheenjohtaja Katja Taimela sd
jäsen Kim Berg sd
jäsen Bella Forsgrén vihr
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Jukka Mäkynen ps
jäsen Anders Norrback r
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Ruut Sjöblom kok
jäsen Riikka Slunga-Poutsalo ps
jäsen Sofia Virta vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Miika Suves

Valiokunnan mietintö TyVM 7/2021 vp Vastalause

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esityksen mukaisesti yrittäjien oikeutta työmarkkinatukeen koskevien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.9.2021 asti covid-19-pandemian edelleen jatkuessa. Väliaikaisella työttömyysturvan muutossäännöksellä pyritään turvaamaan yrittäjien hankalaa taloudellista asemaa koronakriisin keskellä.

Koronatilanne on edelleen huolestuttava. Taloudellinen epävarmuus on edelleen suurta. Ihmisten kulutuskäyttäytymisen muutokset ovat johtaneet paikoin hankaliin tilanteisiin yrittäjien kohdalla. Myös hallituksen elinkeinotoiminnan rajoittamiseksi annetut suositukset hankaloittavat tilannetta entisestään.

Valtioneuvosto on esittänyt yrittäjien työttömyysturvaa koskevaa muutosta jo useampaan otteeseen. Kokoomuksen ja Perussuomalaisten valiokuntaryhmät toteavat, että valtioneuvoston on vihdoin harkittava, että voimaantulosäännös ulotetaan esitettyä pidemmälle.

Hallituksen esityksen mukaan esimerkiksi työ- ja elinkeinotoimistojen lausunnoissa ehdotettiin väliaikaisten säännösten voimassaolon jatkamista vuoden 2021 loppuun. Hallituksen esityksen perusteluista ei käy ilmi, minkä takia valtioneuvosto päätyi esittämään voimaantulosäännöksen muutosta vain syyskuun loppuun saakka.

Koska kriisin kestosta ei ole täyttä varmuutta, on perusteltua, että yrittäjien työttömyysturvaa koskevaa väliaikaista säädöstä jatketaan vuoden loppuun saakka. Näin ollen lain voimassaolon on perusteltua olla pidempi kuin mihin hallitus on esityksessään päätenyt.

Vaikka on mahdollista, että työmarkkinatukea saavien yrittäjien määrä vähenee, on kuitenkin huomioitava pandemian aiheuttama epävarma tilanne, mikä hankaloittaa yrittäjien toimintaedellytyksiä. Lisäksi elinkeinonvapauteen liittyvät rajoitukset aiheuttavat merkittävää haittaa eri toimialoille.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1 ja 2 momentti muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä huhtikuuta 2020 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

**Valiokunnan mietintö TyVM 7/2021 vp
Vastalause**

Lakia sovelletaan työmarkkinatukeen, jota maksetaan ajalta, joka alkaa 16 päivänä maaliskuuta 2020 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2021.
(3 mom. kuten TyVM)

Voimaantulosäännös

(Kuten TyVM)

Helsingissä 27.5.2021

Arto Satonen kok
Terhi Koulumies kok
Ruut Sjöblom kok
Rami Lehto ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Jukka Mäkyne ps